

Татарстан Республикасының
Спас муниципаль районы Башкарма
Комитеты карары нигезендә расланган
16.01. 2018 ел
/ _____ / В.А.Осокин

«Татарстан Республикасы
Спас муниципаль районы
Ким урта гомуми белем бирү мәктәбе»
муниципаль гомуми белем бирү бюджет учреждениесе
У С Т А В Ы

Татарстан Республикасы
Спас районы
Ким совхоз поселогы
2018 ел

Әлеге Устав мәгариф учреждениесе эшчәнлеген оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибен Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасының мәгариф өлкәсендәге гамәлдәге законнарына туры китерү максатыннан эшләнгән «Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким урта гомуми белем бирү мәктәбе» муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе Уставының яңа редакциясе булып тора.

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1.1. Әлеге Устав «Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким урта гомуми белем бирү мәктәбе» муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе Уставының яңа редакциясе булып тора, оештыру, белем бирү, тәрбия, финанс-хужалык эшчәнлеген регламентлый, эшчәнлекнең төп максатларын, бурычларын, бурычларын, компетенциясен, житәкченең, педагогик хезмәткәрләрнең, башка хезмәткәрләрнең хокукый статусын билгели, шулай ук «Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким урта гомуми белем бирү мәктәбе» муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесенә хокукый хәле (алга таба – текст буенча-Учреждение

1.2. Учреждение Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарында каралган Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы жирле үзидарә органнарының мәгариф өлкәсендә төп гомуми, төп гомуми, урта гомуми белем бирү программалары буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыруны тәмин итү максатларында хезмәт күрсәтү эшчәнлеген башкара.

1.3. Учреждение үз эшчәнлегендә Россия Федерациясе Конституциясе, «Россия Федерациясендә мәгариф турында» 29.12.2012 ел, № 273-ФЗ Федераль закон (алга таба-Федераль закон) белән эш итә - Башка федераль законнар, Россия Федерациясе Президенты указлары һәм боерыклары, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарлары һәм боерыклары, федераль башкарма хакимият органнарының норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы Конституциясе, «Мәгариф турында» Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасының башка законнары, Татарстан Республикасы Президенты указлары һәм боерыклары, Татарстан Республикасы Хөкүмәте, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары карарлары һәм боерыклары, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының муниципаль хокукый актлары, әлеге устав белән.

1.4. Учреждениене гамәлгә куючы - «Татарстан Республикасы Спас

муниципаль районы» муниципаль берәмлеге.

1.5. Учреждениене гамәлгә кую функцияләрен һәм вәкаләтләрен Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Башкарма комитеты (алга таба – гамәлгә куючы) башкара):

1.6. Учреждениенең рәсми атамасы.

1.6.1. Учреждениенең рус телендә тулы исеме: "Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким урта гомуми белем бирү мәктәбе «муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе»

1.6.2. Учреждениенең татар телендә тулы исеме: «Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким урта гомуми белем бирү учреждениесе»

1.6.3. Учреждениенең кыскартылган исеме рус телендә: МБОУ " Ким урта гомуми белем бирү мәктәбе».

1.6.4. Учреждениенең татар телендә кыскартылган исеме: МБГББУ "Ким УГББМ".

1.7. Учреждениенең оештыру-хокукый формасы-муниципаль бюджет учреждениесе.

Учреждениенең тибы-гомуми белем бирү учреждениесе.

Учреждение төре-урта гомуми белем бирү мәктәбе.

1.8. Учреждениенең урнашу урыны адресы:

1.8.1. Почта адресы: 422852, Татарстан Республикасы, Спас районы, КИМ совхозы поселогы, к. Чегодаева урамы, 53А

1.8.2. Юридик адрес: 422852, Татарстан Республикасы, Спас районы, КИМ совхозы поселогы, к. Чегодаева урамы, 53А

1.9. Учреждение Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы муниципаль берәмлеге тарафыннан төзелгән коммерцияле булмаган оешма булып тора һәм табышны үз эшчәнлегенең төп максаты итеп алуны куймый.

1.10. Учреждение мәжбүри тәртиптә хезмәт күрсәтүгә (эшләр башкаруга) биремне гамәлгә Куючыдан ала. Учреждение биремне үтәүдән баш тартырга хокуклы түгел. Учреждение Татарстан Республикасы бюджеты һәм Спас муниципаль районы бюджеты акчалары хисабына муниципаль йөкләмәне үтәү өчен субсидияләр, шулай ук башка чыганаclar бүлеп бирү юлы белән финанслана.

1.11. Учреждение юридик зат булып тора һәм үз исеменнән мөлкәти һәм шәхси милек булмаган хокукларны сатып алырга һәм гамәлгә ашырырга, вазыйфаларны үтәргә, судта гариза бирүче һәм жавап бирүче булырга мөмкин.

1.12. Учреждение мөстәкыйль рәвештә финанс-хужалык эшчәнлеген башкара, мөстәкыйль баланска һәм Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә ачылган исәп-хисап счетына, билгеләнгән үрнәктәге мөһер, үз исеме булган штамп һәм бланкларга ия була ала. Шулай ук вакытта учреждение бухгалтерлык исәбен мөстәкыйль алып бара яки килешү буенча үзәкләштерелгән бухгалтериягә хезмәт күрсәтә ала.

1.13. Бюджет учреждениесе үз йөкләмәләре буенча үзенең мөлкәте белән оператив идарә итү хокукында булган барлык мөлкәт белән, шулай ук исәптән

керем китерэ торган эшчэнлектэн алынган керемнэр хисабына алынган керемнэргэ, әлеге мөлкәтнең милекчесе тарафыннан бюджет учреждениесенә үз мөлкәте, шулай ук күчемсез мөлкәтнең милекчесе тарафыннан бүлеп бирелгән акчалар исәбеннән сатып алынган акчалардан тыш, үз йөкләмәләре буенча бюджет учреждениесенә оператив идарәсенә керүенә һәм аның нинди нигезләр буенча алынуына карамастан җавап бирә.

1.14. Учреждение милекче йөкләмәләре буенча җавап бирми.

1.15. Учреждение башлангыч гомуми, төп гомуми һәм урта гомуми белем бирү программаларын тормышка ашыра.

1.16. Учреждениенә эшчәнлегә демократия, гуманизм, һәркем өчен мөмкин булган, гомумкешелек кыйммәтләрен, кеше тормышы һәм сәламәтлегә, гражданлык, шәхеснең ирекле үсеше, автономлык һәм дөньяви характердагы белем бирү принципларына нигезләнә.

1.17. Учреждениедә сәяси партияләренә, иҗтимагый-сәяси һәм дини хәрәкәтләренә һәм оешмаларның (берләшмәләренә) оештыру структураларын төзү һәм аларның эшчәнлегә рөхсәт ителми.

1.18. Укучылар инициативасы белән учреждениедә балалар иҗтимагый берләшмәләре оештырыла ала.

1.19. Учреждение Россия Федерациясә законнары нигезендә ассоциацияләре яки берлекләре рәвешендә белем бирү берләшмәләре төзүдә катнашырга хокуклы. Әлеге белем бирү берләшмәләре мәгарифне үстерү һәм камилләштерү максатларында булдырыла һәм үз уставлары нигезендә эш итә.

1.20. Учреждение мөстәкыйль рәвештә белем бирү процессын гамәлгә ашырганда, кадрлар, фәнни, финанс, хужалык һәм башка төр эшчәнлекне Россия Федерациясә законнарында, Татарстан Республикасы законнарында һәм әлеге Уставта билгеләнгән чикләрдә сайлап алуда һәм урнаштыруда.

1.21. Учреждение Россия Федерациясә законнарында билгеләнгән тәртиптә җаваплылык тотат.:

* үз компетенциясенә кертелгән функцияләренә үтәмәү;

* уку планы һәм уку процессы графигы нигезендә төп белем бирү программаларын тулы күләмдә гамәлгә ашыру;

• белем бирү процессында укучыларның, балаларның һәм учреждение хезмәткәрләренә тормышы һәм сәламәтлегә;

• белем сыйфаты үз чыгарылыш сыйныф укучылары;

* укучы, балалар һәм учреждение хезмәткәрләренә хокукларын һәм ирекләрен бозу;

* белем бирү процессын оештыруның яшь психофизиологик үзенчәлекләренә, сәләтенә, сәләтенә, мәнфәгатләренә карата кулланыла торган формаларының, методларының һәм чараларының адекватлыгы;

• Россия Федерациясә законнарында каралган башка гамәлләр.

1.22. Белем бирү эшчәнлеген алып бару һәм Россия Федерациясә законнарында билгеләнгән ташламаларны алу хокукы учреждениедә аңа лицензия бирелгән вакыттан барлыкка килә.

1.23. Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгының коррупциягә каршы сәясәтен тормышка ашыру гамәлләре турында хисаплар:

1) төп гомуми белем (раслана аттестатом турында төп гомуми белем);

2) урта гомуми белем (раслана аттестат турында урта гомуми белем).

1.24. Учреждениенең үз составында юридик зат хокукыннан башка филиаллары бар һәм устав нигезендә эш итәләр :

1) Тулы исеме: - «Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким урта гомуми белем бирү мәктәбе " муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесенең Тукай авылы филиалы»

Кыскача исеме: МББУ «Ким урта гомуми белем бирү мәктәбе» филиалы Тукай.

Тулы исеме татар телендә: «Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким урта гомуми белем бирү мәктәбе»

Кыскача исеме татар телендә: " Ким УГБМ Тукай авылындагы филиаллар " МБГББУ

Юридик адрес: 422852, Татарстан Республикасы, Спас районы, Тукай ур., Г.Тукай ур., 33Б.

Факттагы адрес: 422852, Татарстан Республикасы, Спас районы, Тукай ур., Г.Тукай ур., 33Б.

1.25. Филиал гражданнарның яшәү урыны буенча белем алуга хокукларын гамәлгә ашыру максатларында, билгесез срокка булдырылды һәм гамәлдәге законнар нигезендә бетерелергә мөмкин.

1.26. Филиал эшчәнлегенә гомуми житәкчелек итүне учреждение директоры башкара.

1.27. Филиалга аның эшчәнлеген тәэмин итү максатларында оператив идарә килешүе нигезендә милек беркетелә.

1.28. Учреждениедә укучыларга медицина хезмәте күрсәтү «Спас үзәк район хастаханәсе» дәүләт автоном сәламәтлек саклау учреждениесе һәм учреждение арасында төзелгән килешү нигезендә эш итүче медицина персоналы белән тәэмин ителә, һәм учреждение администрациясе һәм педагогик хезмәткәрләр белән беррәттән дөвалау-профилактика чараларын үткәрү өчен җаваплы.

1.29. Укучыларның сәламәтлеген саклауны (беренчел медик-санитар ярдәм күрсәтүдән, периодик медицина тикшерүләрен һәм диспансеризацияне үтүдән тыш) оештыруны оештыра, Учреждение гамәлгә ашыра.

1.30. Учреждениенең барлык хезмәткәрләре, гамәлдәге законнар нигезендә, мәжбүри рәвештә диспансерлаштыруны, периодик медицина тикшерүләрен уза.

1.31. Учреждениедә туклануны оештыру ашханәнең штаттагы хезмәткәрләре тарафыннан башкарыла. Учреждениедә укучыларны һәм учреждение хезмәткәрләрен тукландыру өчен бина каралган.

2. УЧРЕЖДЕНИЕНЕНЕЦ МАКСАТЛАРЫ, ПРЕДМЕТЫ ҺӘМ ЭШЧӘНЛЕК ТӨРЛӘРЕ

2.1. Учреждение эшчәнлегенен төп максатлары:

2.1.1. Һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез башлангыч гомуми, төп гомуми һәм урта гомуми белем алуға Россия Федерациясе гражданнына гарантияләнган хокукны гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру.

2.1.2. Гомуми белем бирү программаларын карап тотуның мәжбүри минимумын үзләштерү нигезендә шәхеснең гомуми культурасын формалаштыру; укучыларның жәмгыять тормышына жайлаштыру; Укучыларның һөнәри белем бирү программаларын аңлы сайлау һәм алға таба үзләштерү өчен шартлар тудыру; укучыларда гражданлык, хезмәт сөючәнлек, кеше хокукларына һәм ирекләренә хөрмәт, әйләнә-тирә табигатькә, туган илгә, гаиләгә мөхәббәт тәрбияләү; сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру.

2.2. Учреждениенен эшчәнлек предметы булып Россия Федерациясе гражданнына һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез башлангыч гомуми, төп гомуми һәм урта гомуми белем алуға гарантияле хокукны гамәлгә ашыру; шәхес, жәмгыять, дөүләт мәнфәгатьләрендә укыту һәм тәрбияләү; сәламәтлекне саклауны тәмин итү һәм шәхеснең төрле яклап үсеше өчен уңай шартлар тудыру, шул исәптән укучыларның үзлегеннән белем алу һәм өстәмә белем алу ихтыяжын канәгатьләндерү мөмкинлеге тора.

2.3. Учреждениенен төп бурычлары-шартлар тудыру:

- укучыларның сәламәтлеген саклау һәм ныгыту;
- шәхесне үстерү, аның үз-үзен тормышка ашыру һәм үзбилгеләнеше өчен;
- укучыларның заманча белем дәрәжәсен формалаштыру өчен;
- гражданлык, хезмәт сөючәнлек, кеше хокукларына һәм ирекләренә хөрмәт, әйләнә-тирә табигатькә, Ватанга, гаиләгә мөхәббәт тәрбияләү өчен;
- аңлы рәвештә һөнәр сайлау өчен;
- педагогларның педагогик осталыгын камилләштерү өчен;
- шәхеснең тулы канлы үсеше өчен укучы гаиләсе белән хезмәттәшлек итү юлларын камилләштерү өчен;* учреждениедә укыту-тәрбия мохитенен гомумкультура дәрәжәсен күтәрү өчен.

2.4. Учреждение компетенциясенә керә:

* белем бирү процессын матди-техник тәмин итү һәм жиһазлау, дөүләт һәм жирле нормалар һәм үз финанс чаралары чикләрендә башкарыла торган таләпләр нигезендә биналарны жиһазлау • ;

* әлеге Уставта каралган эшчәнлекне тормышка ашыру өчен өстәмә финанс һәм матди чаралар чыганаclarын жәлеп итү;;

• гамәлгә куючы һәм жәмәгатьчелеккә финанс һәм матди чараларның керүе һәм аларны тоту турында еллык хисап, шулай ук учреждениенен (үз-үзенне

тикшерү) эшчәнлеген бәяләү нәтижәләре турында хисап бирү);

- кадрлар сайлау, эшкә кабул итү һәм урнаштыру, аларның квалификациясе өчен җаваплылык;

- * белем бирү процессы методикаларын һәм белем бирү технологияләрен, шул исәптән дистанцион белем бирү технологияләрен куллану һәм камилләштерү. Учреждение файдаланырга хокуклы дистанцион белем бирү технологияләре каршындагы барлык формалары, белем алу билгеләнгән тәртиптә федераль башкарма хакимият органы функцияләрен гамәлгә ашыручы дөүләт сәясәте һәм норматив-хокукый җайга салу, мәгариф өлкәсендә;

- * белем бирү программаларын һәм уку планнарын эшләү һәм раслау; уку курсларының, предметларының, дисциплиналарының (модульләреннән) эш программаларын эшләү һәм раслау);

- еллык календарь уку графикларын гамәлгә куючы белән килешү буенча эшләү һәм раслау;

- * учреждение эшчәнлеген белән идарә итү структурасын, штат расписаниесен билгеләү, вазыйфаи бурычларны бүлү;

- * учреждение хезмәткәрләреннән хезмәт хакын, шул исәптән вазыйфаи окладларга өстәмәләр һәм өстәмәләр, аларны премияләү тәртибен һәм күләмнәрен билгеләү;

- * учреждениеннән эчке тәртип кагыйдәләрен эшләү һәм кабул итү, башка локаль актлар;

- * лицензия белән килештерелгән квота чикләрендә укучы контингентын мөстәкыйль формалаштыру, әгәр «Россия Федерациясендә мәгариф турында " 2012 елның 29 декабрэндәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда башкасы каралмаган булса»;

- * әлегә Устав, лицензия һәм дөүләт аккредитациясе турындагы таныклык нигезендә белем бирү процессын мөстәкыйль гамәлгә ашыру;

- * «Россия Федерациясендә мәгариф турында " 29.12.2012 ел, № 273-ФЗ Федераль закон нигезендә, әлегә Устав һәм таләпләр нигезендә, учреждениедә укучыларның өлгерешенә һәм арадаш аттестацияләнгәнә агымдагы контрольне гамәлгә ашыру»;

- * учреждениедә укучыларның туклануын оештыру һәм медицина учреждениеләре бүлекчәләреннән эшен оештыру өчен кирәкле шартлар тудыру, укучыларның һәм учреждение хезмәткәрләреннән сәламәтлеген саклау һәм ныгыту максатларында аларның эшен контрольдә тоту;

- * укытучылар (педагогик) оешмалары (берләшмәләре) һәм методик берләшмәләр эшчәнлегенә ярдәм итү;

- * мәгариф учреждениесендә закон белән тыелмаган ижтимагый (шул исәптән балалар һәм яшьләр) оешмалары (берләшмәләре) эшчәнлеген координацияләү;

- * Россия Федерациясе законнары белән тыелмаган һәм әлегә Уставта каралган башка эшчәнлекне гамәлгә ашыру;

- дөүләт аккредитациясе булган һәм төп гомуми, төп гомуми, урта гомуми

белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы, шулай ук белем бирү процессында куллануга рөхсәт ителгән уку эсбапларын гамәлгә ашыручы белем бирү процессында кулланырга тәкъдим ителгән яки куллануга рөхсәт ителгән дәреслекләр исемлеген билгеләү;

* учреждениедә белем бирү сыйфатын эчке мониторинг системасы функцияләвен тәмин итү;

* Интернет челтәрендә учреждениенәң рәсми сайты булдыру һәм алып баруны тәмин итү.

2.5. Учреждение эшчәнлегенәң төп төре булып тора:

2.5.1. Төп белем бирү программаларын тормышка ашыру:

* башлангыч гомуми белем бирү;

* төп гомуми белем;

• урта гомуми белем бирү.

2.6. Учреждение эшчәнлегенәң өстәмә төрләре булырга мөмкин:

2.6.1. Балаларның каникул вакытында ялын оештыру.

2.6.2. Өстәмә белем бирү программаларын гамәлгә ашыру һәм өстәмә белем бирү хезмәтләре күрсәтү, аның статусын билгели торган белем бирү программаларынан читтә:

а) өстәмә белем бирү программаларына өйрәтү;

б) махсус курслар һәм дисциплиналар укыту;

2.6.3. Белем бирү процессын озата баручы хезмәтләр күрсәтү:

а) ата-аналар өчен белгечләр чакырып консультацияләр;

б) педагогик кадрлар өчен семинарлар үткәү;

в) бәйрәмнәр һәм күңел ачу, экскурсияләр оештыру;

г) балаларны дәрсәтән тыш карау (озынайтылган көн төркемнәре).

2.6.4. Физкультура-сәламәтләнәдерү хезмәтләре күрсәтү:

а) спорт секцияләрендә дәресләр;

б) сәламәтләнәдерү-белем бирү проектларында катнашу;

2.7. Приносящая керем эшчәнлегә учреждениесе:

2.7.1. Учреждение үз теләгә белән башкарырга, хезмәт күрсәтергә хокуклы, күрсәтелгән п. 2.6.1. - 2.6.4, әлегә Уставның 2.6.4, гражданныр һәм юридик затлар өчен, федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә бер үк төрлә хезмәт күрсәткәндә һәм бер үк төрлә шартларда хезмәт күрсәткән өчен түләү һәм түләү өчен, чөнки бу аның өчен булдырылган максатларга ирешүгә хезмәт итә һәм күрсәтелгән максатларга туры килә.

2.7.2. Керем китерә торган эшчәнлекне гамәлгә ашырганда Учреждение әлегә эшчәнлекне жайга сала торган Россия Федерациясә законнарына таяна.

2.7.3. Учредитель әлегә Уставта каралган белем бирү эшчәнлегенә зыян китергән очракта, әлегә мәсьәлә буенча суд карарына кадәр учреждениенәң керем китерә торган эшчәнлеген туктатырга хокуклы.

3. БЕЛЕМ БИРҮ ПРОЦЕССЫН ОЕШТЫРУ

3.1. Учреждениюгә кабул итү тәртибе Россия Федерациясе законнары нигезендә гамәлгә куючы тарафыннан билгеләнә.

3.2. Укыту Балалар учреждениедә башлана ирешү белән, аларның яше 6 ел алты ай булмаганда противопоказания сәламәтлеге торышы буенча, эмма соңрак ирешүгә, аларның яше сигез ел. Ата-аналар (законлы вәкилләр) гаризасы буенча гамәлгә куючы балаларны учреждениегә иртәрәк укырга рөхсәт итәргә хокуклы.

3.3. Учреждение тиешле дәрәжәдәге белем алу хокукына ия булган барлык гражданнырны кабул итүне тәэмин итә.

3.4. Булмаган яшәүче әлеге территориядә мөмкин отказаны кабул итү буенча гына булмау сәбәпле, буш урыннар учреждениедә.

3.5. Гомуми белем бирүнең барлык баскычларына да кабул итүгә нигез булып балигъ булмаган гражданнырның ата-аналары (законлы вәкилләре) гаризасы тора.

3.6. Гаризалар кабул итү һәм учреждениегә кабул итү, кагыйдә буларак, башкарыла кадәр уку елы.

Башка учреждениедән күчәргәндә, гаризалар кабул итү һәм учреждениегә керү, дәүләт йомгаклау аттестациясе чорыннан тыш, бөтен уку елы дәвамында мөмкин. Учреждениюгә кабул итү турында гариза гаризалар кабул итү журналында теркәлә.

3.7. Учреждениюгә кабул итү турында гаризага түбәндәге документлар теркәлә::

а) баланың медицина картасы;

б) туу турында таныклык күчәзмәсе (паспорт-булганда);

Мәктәпкә кабул итү:

- беркетелгән территориядә яшәүче балаларның эти-әниләре (законлы вәкилләре) баланы беренче сыйныфка кабул итү өчен өстәмә рәвештә баланың туу турында таныклыкның оригиналын яки гариза бирүченең туганлыгын раслаучы документ, беркетелгән территориядә яшәү урыны яки тору урыны буенча баланы теркәү турында таныклыкны яки беркетелгән территориядә яшәү урыны буенча яки тору урыны буенча баланы теркәү турында белешмәне үз эченә алган документны күрсәтәләр.;

в) элеккеге мәгариф учреждениесенең мөһере белән таныкланган еллык тамгалар белән керүче шәхси эш (башка мәгариф учреждениесеннән күчкән очракта));

г) алдагы мәгариф учреждениесендә өйрәнелгән барлык фәннәр буенча агымдагы билге кую, ул әлеге учреждениенен мөһере белән таныкланган (уку елы дәвамында Башка белем бирү учреждениесеннән күчкәндә));

д) төп гомуми белем турында аттестат (10 нчы сыйныфларга кабул иткәндә).

3.8. Качак (мәжбүри күченүче) дип танылган зат һәм аның белән килгән гаилә әгъзалары балаларны учреждениегә Россия Федерациясе гражданнырны

белән бертигез дәрәжәдә урнаштырырга хокуклы.

3.9. Качаклар һәм мәжбүри күченүчеләр гаиләләреннән гражданнарны кабул итү ата-аналар паспортында (законлы вәкилләр) һәм аларның язма гаризасы нигезендә, теркәү документларының булу-булмавын исәпкә алмыйча, фактта яшәү адресын күрсәтеп гамәлгә ашырылырга мөмкин.

3.10. Россия Федерациясе чикләрендә яшәү урыны һәм яшәү урыны буенча Россия Федерациясе гражданнарын теркәү яисә андый очрак булмау учреждениегә укырга кабул итүдән баш тарту өчен нигез була алмый.

3.11. Гражданны учреждениегә кабул итү учреждение директоры боерыгы белән рәсмиләштерелә.

3.12. Гражданны учреждениегә кабул иткәндә соңгысы аны һәм (яки) аның ата-анасын (законлы вәкилләр) учреждение Уставы, белем бирү эшчәнлеген алып бару хокукына лицензия, учреждениене дүлэт аккредитациясе турында таныклык, учреждениенең гамәлгә ашырыла торган төп белем бирү программалары һәм белем бирү процессын оештыруны регламентлаучы башка документлар белән таныштырырга тиеш.

3.13. Гражданнарны гомуми белемнең барлык баскычларында да кабул итү һәм укыту бушлай башкарыла.

3.14. Гражданны беренче сыйныфка кабул итү турындагы гаризага әлеге Уставның 3.7 пунктындагы "а", "б" пунктчаларында күрсәтелгән документлар теркәлә.

3.15. Гаризаны теркәгәннән соң гариза бирүчегә беренче сыйныфка күчерү турында хәбәрнамәнең вакыты турында мәгълүмат бирелә.

3.16. 10 нчы сыйныфларга учреждениенең төп гомуми белем алган 9 нчы сыйныф укучылары кабул ителә .

3.17. 10 нчы сыйныфлар саны, белем бирү процессын гамәлгә ашыру өчен булдырылган гариза һәм шартлардан чыгып, учреждение тарафыннан билгеләнә. 10 нчы сыйныфка 9 нчы сыйныфны тәмамлаучылар беренче чиратта кабул ителергә тиеш.

3.18. «Россия Федерациясендә мәгариф турында» 29.12.2012 ел, № 273-ФЗ Федераль закон, әлеге Устав, учреждениенең локаль норматив актлары белән учреждение һәм ата-аналар арасында үзара мөнәсәбәтләр жайга салына.

3.19. Учреждение алты көнлек эш атнасында эшли. Шул ук вакытта 1 нче сыйныфта уку дәрәсләре биш көнлек уку атнасы режимында үткәрелә. Ял көннәре: якшәмбе, бәйрәм көннәре, ял көннәре, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары белән билгеләнгән.

1 сыйныфта дәрәснәң озынлыгы-35 минут, калган сыйныфларда 45 минут. 1 сыйныфта уку көне уртасында 40 минуттан да ким булмаган динамик пауза оештырыла. Уку дәрәсләре 8: 30 сәгаттә башлана.

Сәламәтләндерү максатларында һәм балаларны учреждениенең таләпләренә яраклаштыру процессын жиңеләйтү өчен 1-нче сыйныфларда уку йөкләнешен акрынлап арттыруның "баскычлы" методы кулланыла:

- сентябрь, октябрь айларында-35әр минутлык 3 дәрәс;

- икенче чиректән-35әр минутлык 4 дәрес

3.20. Уку елы учреждениедә башлана 01 сентябрь. Бу көн ял көненә туры килә икән, бу очракта уку елы беренче, икенче эш көнендә башлана.

3.21. Гомуми белем бирүнең беренче, икенче һәм өченче баскычларында уку елы дәүләт йомгаклау аттестациясен исәпкә алмыйча, 35 атнадан да ким түгел, беренче сыйныфта - 33 атна, 9 һәм 11 сыйныфларда 34 уку атнасы, калганнарын 35 атна тәшкил итә.

3.22. Уку елы дәвамында каникулларның дәвамлылыгы 30 календарь көннән дә ким түгел, жәй көне - 8 атнадан да ким түгел. 1 нче сыйныф укучылары өчен өченче чирек уртасында өстәмә атналык каникуллар билгеләнә.

3.23. Еллык календарь уку графигы гамәлгә куючы белән килешү буенча эшләнә һәм раслана.

3.24. Дәресләрнең эзлеклелеге һәм дәвамлылыгы расписаниесе белән билгеләнә.

3.25. . Укучыларның атналык аудиторлык уку йөкләнешенең максималь күләме, санитар нормаларны исәпкә алып, РФ Мәгариф һәм фән министрлыгы тарафыннан тәкъдим ителгән федераль базислы уку планы һәм якынча уку планы белән билгеләнә.

3.26. Учреждениедә сыйныфларның саны, белем бирү процессын гамәлгә ашыру өчен булдырылган гаризаларның һәм шартларның санына бәйле рәвештә, лицензиядә күрсәтелгән санитар нормаларны һәм контроль нормативларны исәпкә алып билгеләнә.

3.27. Учреждениенең озайтылган көне төркемнәренең сыйныфлары 25 укучы белән тулылана. Кирәкле шартлар һәм чаралар булган очракта классларны һәм озынайтылган көн төркемнәрен (20 укучы) туплау мөмкин.

3.28. Чит тел һәм хезмәт укытуы буенча дәресләр үткәргәндә, гомуми белемнең икенче һәм өченче баскычларында, физик культура, информатика һәм исәпләү техникасы, физика һәм химия буенча (гамәли дәресләр вақытында) классны ике төркемгә бүлү рөхсәт ителә, әгәр классның тулылыгы 20 кеше тәшкил итә. Кирәкле шартлар һәм чаралар булган очракта, күрсәтелгән фәннәр буенча дәресләр үткәргәндә, шулай ук чит телне өйрәнгәндә гомуми белемнең беренче баскычындагы классларны аз тулыландырырлык сыйныфлар төркеменә бүлү мөмкин. Шулай ук Туган тел һәм әдәбият укытуда 5 һәм аннан да күбрәк татар баласы булса, төркемнәргә бүленергә мөмкин.

3.29. Гомуми белем бирү белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешмаларда, шулай ук белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешмалардан тыш, гаилә белеме бирү рәвешендә алынырга мөмкин. Урта гомуми белем үз-үзенә тоту формасында алынырга мөмкин.

3.30. Учреждение укучыларның гаилә белеме формасындагы төп белем бирү программаларын үзләштерүне контрольдә тотта.

3.31. Учреждение ата-аналар (законлы вәкилләр) гаризасы буенча гомуми нигезләрдә белем алырга теләүче балаларны кабул итә.

3.32. Гаилә белемен оештыру буенча учреждение һәм ата-аналар (законлы

вәкилләр) арасындагы мөнәсәбәтләр укучыларга гаиләдә белем алу турында шартнамә белән жайга салына, ул Россия Федерациясе законнары белән чагыштырганда якларның хокукларын чикли алмый.

3.33. Гаилә белемен гамәлгә ашыру өчен ата-аналар (законлы вәкилләр) учреждениегә чакырылган укучылар турында мәгълүмат бирәләр һәм учреждение администрациясе белән берлектә аларның арадаш һәм йомгаклау аттестацияләрендә катнашу мөмкинлеген билгелиләр.

3.34. Гаиләдә белем алучы укучы укуның теләсә кайсы этабында ата-аналар (законлы вәкилләр) карары буенча белем алуны учреждениедә дәвам итәргә хокуклы.

3.35. Сәламәтлеге буенча вакытлыча яки даими рәвештә учреждениегә, учреждениегә, баланың ата-анасы (законлы вәкилләр) ризалыгы белән йә аларның гаризасы буенча бу балаларны өйдә укутуны тәмин итә. Баланы өйдә укутуны оештыру өчен нигез булып бала учреждениегә йөрүгә комачаулаучы авыру булу турында Сәламәтлек саклау оешмасы бәяләмәсе тора.

3.36. Бала учреждениесендә һәм гаиләдә тиешле шартлар булганда, баланы өйдә укутуны оештыру, Россия Федерациясе законнары нигезендә, дистанцион белем бирү технологияләрен кулланып гамәлгә ашырылырга мөмкин.

3.37. Гаилә белеме формасында белем алучы гражданга, сәламәтлеге буенча өйдә, Учреждение:

а) уку вакытына дүлэт аккредитациясе булган һәм белем бирү учреждениеләрендә төп гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы дүлэт аккредитациясе булган һәм белем бирү процессында кулланылырга рөхсәт ителгән дәрәслекләренң федераль исемлекләре нигезендә бушлай дәрәслекләр һәм белем бирү процессында файдаланылырга рөхсәт ителгән уку әсбаплары, шулай ук китапханәдә булган уку, белем һәм башка әдәбиятны бирә.;

б) педагогик хезмәткәрләр арасынан белгечләр белән тәмин итә, төп белем бирү программаларын үзләштерү өчен кирәкле методик һәм консультатив ярдәм күрсәтә;

в) арадаш һәм йомгаклау аттестациясен гамәлгә ашыра;

г) аттестацияне узучыларга тиешле белем дәрәжәсе турында дүлэт үрнәгендәге документ тапшыра.

3.38. Учреждениедә туклануны оештыру Учреждениене гамәлгә куючы белән килешү нигезендә йөкләнә.

3.39. Учреждениедә туклануны оештыру санитар-эпидемиологик кагыйдәләр һәм нормативлар нигезендә оештырыла.

3.40. Учреждение «Россия Федерациясендә мәгариф турында» 29.12.2012 ел, № 273-ФЗ Федераль закон, әлеге Устав нигезендә укуту һәм тәрбия формалары, чаралары һәм методларын мөстәкыйль сайлый.

3.41. Учреждениедә кулланыла пятибалльная системасы белем укучыларның.

3.42. 2-11 нче сыйныф укучылары учреждениенең локаль норматив актында

билгелэнгән тәртиптә арадаш (агымдагы һәм еллык) аттестацияне уза.

3.43. Уку елының төп белем бирү программасын тулысынча үзләштергән укучылар киләсе класска күчә.

3.44. Башлангыч гомуми, төп гомуми һәм урта гомуми белем бирү программалары дәвамчан, ягъни һәр алдагы программа алдагы елларга нигезләнә.

3.45. Башлангыч гомуми, төп гомуми һәм гомуми белем баскычларында белем алучы, уку елы нәтижәләре буенча бер фән буенча академик бурычлары булган укучылар шартлы рәвештә икенче сыйныфка күчерелә. Укучылар академик бурычларны киләсе уку елы дәвамында бетерергә тиешләр, Учреждение укучыларга бу бурычны бетерү өчен шартлар тудырырга һәм аны вакытында бетерүне контрольдә тотарга тиеш.

3.46. Башлангыч гомуми һәм төп гомуми белем бирү баскычларында, уку елының белем бирү программасын үзләштермәгән һәм ике һәм аннан да күбрәк фән буенча академик бурычлары булган яки бер предмет буенча шартлы рәвештә киләсе класска күчерелгән һәм академик бурычларны бетермәгән укучылар, ата-аналар (законлы вәкилләр) теләге буенча, кабат укутуга калдырыла, бер педагогик хезмәткәрдән азрак укучы белән компенсацияләүче укуту классларына күчерелә яки башка формаларда белем алуны дәвам итәләр.

3.47. Уку елының белем бирү программасын көндөзгә формада үзләштермәгән һәм ике һәм аннан да күбрәк фән буенча академик бурычлары булган яки шартлы рәвештә икенче класска күчерелгән һәм бер фән буенча академик бурычларны бетермәгән укучылар белем алуны башка формаларда дәвам итәләр.

3.48. Укучыны киләсе сыйныфка күчерү учреждениенең педагогик советы карары белән гамәлгә ашырыла.

3.49. Алдагы дәрәжәдәге төп белем бирү программасын үзләштермәгән укучылар гомуми белем бирүнең киләсе баскычында укуга рөхсәт ителми.

3.50. Төп гомуми, урта гомуми белем бирү программаларын үзләштерү укучыларның мәжбүри дәүләт йомгаклау аттестациясе белән тәмамлана. Урта гомуми белем бирүнең төп белем бирү программасын үзләштергән укучыларга дәүләт йомгаклау аттестациясе бердәм дәүләт имтиханы формасында үткәрелә.

Гомуми белем бирү буенча төп белем бирү программасын үзләштергән сәламәтлекләре буенча мөмкинлекләре чиклэнгән укучыларга дәүләт йомгаклау аттестациясе чыгарылыш имтиханы формасында үткәрелергә мөмкин.

3.51. Алдагы елларда төп гомуми белем бирү программасын үзләштергән затларга, шул исәптән Бердәм дәүләт имтиханы нәтижәләре турында таныклыкның гамәлдә булу срогы чыкмаган затларга, дәүләт йомгаклау аттестациясен үткөрү чорында алдагы елларда бердәм дәүләт имтиханын тапшыру хокукы бирелә.

3.52. Дәүләт йомгаклау аттестациясен үткөрү теләсә нинди формада, шул

исәптән апелляцияләрне бирү һәм карау тәртибе, бердәм дәүләт имтиханы нәтижәләре турында таныклыкны бирү рәвешә һәм тәртибе мәгариф өлкәсендә дәүләт сәясәтен эшләү һәм норматив-хокукый жайга салу функцияләрен гамәлгә ашыручы башкарма хакимиятнең федераль органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

3.53. Белем бирү программаларын үзләштерү нәтижәләренә индивидуаль исәбен алып бара, шулай ук архивларда әлегә нәтижәләр турындагы мәгълүматларны кәгазь һәм (яки) электрон чыганаclarда саклауны гамәлгә ашыра, ул мәгариф өлкәсендә дәүләт сәясәтен эшләү һәм норматив-хокукый жайга салу функцияләрен гамәлгә ашыра.

3.54. Дәүләт йомгаклау аттестациясен узмаган яки дәүләт йомгаклау аттестациясенә канәгатьләнерлек булмаган нәтижәләр алган затларга учреждениедә белем алу турында билгеләнгән үрнәктәгә белешмә бирелә. Дәүләт, йомгаклау аттестациясен узган белем бирү программалары буенча укуларын уңышлы тәмамлаучыларга тиешле белем дәрәжәсе турында дәүләт үрнәгендәгә документ бирелә, ул учреждениенә мөһерә белән таныкланган.

3.55. Учреждение дәүләт аккредитациясе узмаган очракта, дәүләт йомгаклау аттестациясен узган чыгарылыш сыйныф укучыларына лицензия нигезендә тиешле белем дәрәжәсе турында документ бирелә. Документ формасы учреждение тарафыннан билгеләнә. Документ учреждениенә мөһерә белән раслана.

3.56. Гомуми белем бирү мәжбүрилегә таләпләре, әгәр тиешле белем элек бирелмәгән булса, унсигез яшь тулганчы, конкрет укучыга карата үз көчен саклап кала.

Ата-аналар (законлы вәкилләр), балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясе һәм гамәлгә куючы ризалыгы буенча, унбиш яшькә житкән бала учреждениене гомуми белем алганчы калдыра ала.

Балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясе, төп гомуми белем алганчы, гомуми белем алганчы, ата-аналары (законлы вәкилләре) һәм жирле үзидарә органы белән берлектә, бер ай эчендә әлегә балигъ булмаган баланы эшкә урнаштыруны һәм төп гомуми белем бирү программасын башка формада үзләштерүне тәмин итә торган чаралар күрә.

3.57. Әлегә Уставны берничә тапкыр тупас бозган өчен, Педагогик совет карары буенча, унбиш яшькә житкән укучыны учреждениедән чыгару рөхсәт ителә.

Укучыларга Ике яки аннан да күбрәк дисциплинар жәза биргәннән соң дисциплинар тәртип бозу очраklары күп тапкыр бозу булып санала.

Дисциплина бозу дип авыр нәтижәләргә китерерлек яки мөмкин булган бозу таныла:

* укучыларның, хезмәткәрләренә, учреждениегә килүчеләренә сәламәтлегенә һәм тормышына зыян китерү;

• учреждение мөлкәтенә, укучылар, хезмәткәрләр, учреждениегә килүчеләр милкенә зыян китерү.

Укучыны учреждениедән чыгарма буларак, әгәр дә тәрбия чаралары нәтижә

бирмәсә һәм укучының киләчәктә учреждениедә булуы башка укучыларга тискәре йогынты ясаса, учреждение хезмәткәрләренә хокукларын һәм хокукларын бозса, шулай ук учреждениенә нормаль эшләве кулланыла. Төп гомуми белем алмаган баланы төшереп калдыру турындагы карар ата-анасының (законлы вәкилләренә) фикерен исәпкә алып, балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясе ризалыгы белән кабул ителә. Ятим балаларны һәм ата-ана тәрбиясенән мәхрүм калган балаларны (законлы вәкилләренә) төшереп калдыру турындагы карар балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясе һәм опека һәм попечительлек органы ризалыгы белән кабул ителә. Учреждение укучыны учреждениедән (законлы вәкилләр) һәм гамәлгә куючыны төшереп калдыру турында кичекмәстән хәбәр итә. Укучыларны учреждениедән күчерү учреждение директоры боерыгы буенча башкарыла.

4. ЭЧТӘЛЕК БЕЛЕМ БИРҮ ПРОЦЕССЫ

4.1. Учреждениедә белем бирүнең эчтәлеге гамәлгә ашырыла торган мәгариф программалары белән билгеләнә.

4.2. Учреждение өч дәрәжәдәге төп гомуми белем бирү программалары буенча белем бирү процессын гамәлгә ашыра: башлангыч гомуми белем, төп гомуми белем, урта гомуми белем.

Башлангыч гомуми белем (үзләштерүнең норматив вакыты-4 ел – укучыны тәрбияләү һәм аның шәхси сәләтләрен, уку эшчәнлегендә уңай мотивация һәм осталык (уку, хат, исәп, уку эшчәнлегенә төп күнекмәләре, теоретик фикерләү элементлары, гади Үз-үзенә тоту күнекмәләре, үз-үзенә тоту һәм сөйләм культурасы, шәхси гигиена һәм сәламәт яшәү рәвеше нигезләре) үстерүне тәмин итә. Башлангыч гомуми белем төп гомуми белем алу өчен база булып тора.

Төп гомуми белем (үзләштерүнең норматив вакыты-5 ел – Укучы шәхесенә формалашуын һәм формалашуын (әхлакый карашлар, эстетик зәвык һәм сәламәт яшәү рәвешен, төрле һәм этникара аралашуның югары культурасын формалаштыру, фәннәр нигезләрен, Россия Федерациясе дәүләт телен, акыллы һәм физик хезмәт күнекмәләрен, сәләтләрен, кызыксынуларны, социаль үзбилгеләнешкә сәләтне үстерү) тәмин итә. Төп гомуми белем урта гомуми белем алу өчен база булып тора.

Урта гомуми белем (үзләштерүнең норматив вакыты-2 ел – гомуми белем бирү эзерлегенә соңгы этабы булып тора, укучының шәхесен формалаштыру һәм формалаштыру, укучының ижади сәләтләрен һәм белемгә кызыксыну уятуны, урта гомуми белем эчтәлегенә индивидуальләшүе һәм һөнәри ориентациясе нигезендә мөстәкыйль уку эшчәнлегенә күнекмәләрен формалаштыруны, укучыны жәмгыять тормышына, мөстәкыйль тормыш сайлавына, белем бирүне дәвам итү һәм һөнәри эшчәнлек башлануга эзерләүне тәмин итә.

4.3. Беренче баскычны үзлештерү (башлангыч гомуми белем) – 4 ел. Икенче баскычны үзлештерү (төп гомуми белем) - 5 ел. Өченче баскычны (урта гомуми белем) үзлештерүнең норматив вакыты-2 ел.

4.4. Уку һәм тәрбия учреждениедә рус телендә алып барыла, ирекле нигездә (укучылар һәм ата-аналар, аларның законлы вәкилләре ризалыгы белән) татар теле өйрәнелә.

4.5. Башлангыч гомуми, төп гомуми һәм урта гомуми белем бирү программалары буенча белем бирү эшчәнлеген оештыру, укучыларның белем алу ихтыяжларын һәм мәнфәгатьләрен исәпкә алып, эчтәлекне дифференциацияләүгә нигезләнәргә мөмкин.

Укучылар һәм аларның ата-аналары (законлы вәкилләре) запросларыннан чыгып, учреждениедә тиешле шартлар булган очракта төрле профильләр һәм юнәлешләр буенча уку кертеләргә мөмкин. Шулай ук вакытта Учреждение база яки Профиль дәрәжәләрендә уку предметларын өйрәнүне, шулай ук укучыларның бер яки берничә фән буенча өстәмә (тирәнтен) эзерләүне тәмин итә торган гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыра. Мәжбүри фәннәргә өстәп, шәхеснең мәнфәгатьләрен, сәләтләрен һәм мөмкинлекләрен тормышка ашыру максатыннан укучыларның үзләре сайлап алган фәннәр кертелә ала.

4.6. Учреждение өстәмә гомуми белем бирү программалары буенча белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашырырга хокуклы.

Өстәмә белем бирү укучыларның ижади сәләтләрен формалаштыруга һәм үстерүгә, аларның интеллектуаль, әхлакый һәм физик яктан камилләшүенә булган шәхси ихтыяжларын канәгатьләндерүгә, сәламәт һәм имин яшәү рәвеше культурасын формалаштыруга, сәламәтлекне ныгытуга, шулай ук буш вакытларын оештыруга юнәлтелгән. Балаларга өстәмә белем бирү аларның жәмгыять тормышына жайлашуын, һөнәри юнәлеш бирүне, шулай ук танылган сәләтле балаларны ачыклау һәм аларга ярдәм күрсәтүне тәмин итә.

Учреждение төрле юнәлештәге өстәмә гомуми үсеш алган программаларны тормышка ашырырга хокуклы.

4.7. Учреждение озайтылган көн төркемендә укучы ата-аналарның (законлы вәкилләрнең) теләге һәм запрослары буенча ачарга хокуклы.

4.8. Учреждение фәнни һәм ижади, консультация, мәгърифәтчелек эшчәнлеген алып барырга, гражданнарның сәламәтлеген саклау өлкәсендә һәм Учреждениене булдыру максатларына каршы килми торган башка эшчәнлек алып барырга, шулай ук исәптән укучыларның каникул вакытында (көндезге булу белән) ялын һәм сәламәтләндерүне оештырырга хокуклы.

4.9. Учреждениедә белем бирүнең эчтәлегенә раса, милли, этник, дини һәм социаль карамакка карамастан, кешеләр, халыклар арасында үзара аңлашу һәм хезмәттәшлек итүгә ярдәм итә, дөнъяви карашларның төрлеләгән исәпкә ала, укучыларның фикер һәм инануларын ирекле сайлау хокукын тормышка ашырырга ярдәм итә.

4.10. Учреждениедә, федераль дәүләт белем бирү стандартлары, федераль

дәүләт стандартлары, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарында һәм башка норматив хокукий актларында каралган тәртиптә, укучылар тарафыннан дәүләтне саклау турында, гражданнарның хәрби бурычлары турында башлангыч белем алу һәм гражданнар оборонасы өлкәсендә белем алу, шулай ук укучыларны хәрби хезмәт нигезләре буенча әзерләү гамәлгә ашырыла.

5. БЕЛЕМ БИРҮ ПРОЦЕССЫНДА КАТНАШУЧЫЛАР

5.1. Учреждениедә белем бирү процессында катнашучылар булып укучылар, педагогик хезмәткәрләр, укучыларның ата-аналары (законлы вәкилләре) тора.

5.2. Укучы һәм учреждение персоналының мөнәсәбәтләре хезмәттәшлек, укучы шәхесенә хөрмәт һәм аңа индивидуаль үзенчәлекләргә туры китереп үсеш иреге бирү нигезендә төзелә.

5.3. Учреждение «Бала хокуклары турында» БМО Конвенциясе һәм Россия Федерациясе законнары нигезендә һәр укучының хокукларын тәмин итә.

5.4. Укучылар учреждениедә хокуклы.:

- тормыш һәм сәламәтлек саклау;
- яклау барлык формаларын физик һәм психик көчләү;
- федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә түләүсез гомуми белем (башлангыч, төп, урта) алу;
- шәхси уку планы буенча федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә уку; тизләтелгән уку курсы;

5.4. Укучылар учреждениедә хокуклы.:

- тормыш һәм сәламәтлек саклау;
- яклау барлык формаларын физик һәм психик көчләү;
- федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә түләүсез гомуми белем (башлангыч, төп, урта) алу;
- шәхси уку планы буенча федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә уку; тизләтелгән уку курсы;
- * учреждениең китапханә-мәгълүмат ресурсларынан түләүсез файдалану;
- өстәмә (шул исәптән түләүле) белем бирү хезмәтләре алу;
- * учреждение белән идарә итүдә әлеге устав белән билгеләнә торган формада катнашу;
- кеше дәрәжәсен хөрмәт итү, вәждан һәм мәгълүмат ирегенә, үз карашларын һәм инануларын ирекле чагылдыруга;
- учреждениедә, Башка белем бирү учреждениеләрендә һәм оешмаларда эшләүче клубларда, секцияләрдә, түгәрәкләрдә, студияләрдә, берләшмәләрдә булу, шулай ук конкурсларда, олимпиадаларда, күргәзмәләрдә, массакуләм чараларда катнашу.

5.5. Укучылар бурычлы:

- * үтәргә уставы учреждениесе, намус белән укырга;
- учреждение мөлкәтенә сакчыл карарга;

* башка укучылар һәм учреждение хезмәткәрләренең дәрәжәсен һәм абруен хөрмәт итәргә;

* учреждениедә эчке тәртип кагыйдәләрен, куркынычсызлык техникасы кагыйдәләрен үтәү буенча учреждение хезмәткәрләренең таләпләрен үтәү;

* шәхесне даими камилләштерүгә, үз-үзеңне барлыкка китерүгә һәм үз-үзеңне тормышка ашыруга омтылырга;

• аңлы рәвештә карарга мәсьәләләре, үз сәламәтлеген һәм сәламәтлеген тире-юндәгеләрнең;

• уку йортының горейф-гадәтләренә иярү, учреждениенең үсеш концепциясен аңларга һәм кабул итәргә;

* булырга аккүратным; килергә дәрәсләр опрятном һәм чиста.

5.6. Учреждениедә Дисциплина укучыларның һәм педагогик хезмәткәрләренең кешелек дәрәжәсен хөрмәт итү нигезендә хуплана.

Укучыларга карата физик һәм психик йогынты методларын куллану рөхсәт ителми.

Учреждениедә укучыларны аларның һәм аларның ата-аналары (законлы вәкилләре) ризалыгыннан башка белем бирү программасында каралмаган хезмәткә жәлеп итү тыела.

Укучыларны ижтимагый, ижтимагый-сәяси оешмаларга (берләшмәләргә), хәрәкәтләргә һәм партияләргә керү, шулай ук аларны әлеге оешмалар эшчәнлегенә мәжбүри жәлеп итү һәм агитация кампанияләрендә һәм сәяси акцияләрдә катнашырга мәжбүр итү рөхсәт ителми.

Укучылар уку планында каралмаган чараларда ирекле булырга хокуклы.

5.7. Укучыларның ата-аналары (законлы вәкилләре) хокуклы:

а) белем алу формасын сайларга;

б) балаларның законлы хокукларын һәм мәнфәгатьләрен яклау;

в) учреждение белән идарә итүдә әлеге устав белән билгеләнә торган формада катнашырга;

г) учреждениедә өстәмә хезмәтләр оештыру буенча тәкъдимнәр кертергә;

д) белем бирү процессының барышы һәм эчтәлеге, укучының өлгерешенә бәя бирү белән танышу, шул исәптән бала укый торган сыйныфта укытучы дәрәсләренә бару, учреждение директоры рөхсәте һәм алып баручы укытучы ризалыгы белән танышу.;

е) учреждениенең жәмәгать тормышында, мәктәп чараларында, экскурсияләрдә, сәяхәтләрдә катнашырга;

ж) әлеге устав һәм укыту-тәрбия процессын регламентлаучы башка документлар белән танышырга;

з) соңгы дәрәснә тәмамлаганнан соң учреждениегә бару һәм педагоглар белән әңгәмә кору;

и) учреждениене карап тоту һәм үстерү өчен түләүсез иганәләр һәм максатчан взнослар кертергә;

к) учреждение директорына учреждение эшенә кагылышлы язма һәм телдән мөрәжәгатьләр (гаризалар, шикаятьләр) белән мөрәжәгать итәргә;

л) укучы белемен тикшерү өчен бәйсез комиссия төзүне таләп итәргә

(бәяләүнең объективлыгына шикләнгән очракта).

5.8. Ата-аналар (законлы вәкилләре) бурычлы:

а) балаларның төп гомуми белем алуын тәэмин итәргә һәм аларның урта гомуми белем алу өчен шартлар тудырырга;

б) әлеге Уставны үтәргә;

в) йөри учреждениесә үткәрә торган ата-аналар жыелышлары;

г) учреждение мөлкәтенә сакчыл карарга.

5.9. Ата-аналар балаларын тәрбияләү һәм аларга белем алу өчен кирәкле шартлар тудыру өчен җаваплы.

5.10. Педагогик эшчәнлеккә учреждениедә тиешле һөнәри-педагогик квалификациягә ия булган, вазыйфасы буенча квалификация характеристикасы таләпләренә туры килә торган һәм алынган белгечлек буенча белем дәрәжәсе турында дәүләт үрнәгендәге документлар белән расланган затлар кертелә.

5.11. Педагогик эшчәнлеккә карата учреждениедә суд карары белән яисә медицина күрсәткечләре буенча тыелган затлар, шулай ук Россия Федерациясә Жинаять кодексында каралган аңлы авыр һәм аеруча авыр жинаятьләр өчен хөкем ителмәгән яки түләнмәгән хөкем ителгән затлар рөхсәт ителми

5.12. Педагогик хезмәткәрләр хокуклы:

а) балаларны тәрбияләү һәм укыту методикаларын ирекле сайлау, эшләү һәм куллану, уку әсбапларын һәм материалларны, дәрәсләкләрне, учреждение тарафыннан расланган белем бирү программасы нигезендә, укучыларның белемнәрен бәяләү методларын сайлау;;

б) квалификацияне кимендә өч елга бер тапкыр күтәрү;

в) һөнәри намусны һәм абруен яклау;

г) учреждение администрациясеннән вазыйфаи бурычларны үтәү, квалификация күтәрү өчен кирәкле шартлар булдыруны таләп итәргә;

д) Оешманың фәнни-эксперименталь эшендә катнашырга;

е) фәнни нигез алган үз педагогик тәҗрибәсен таратырга;

ж) беренче һәм югары квалификация категорияләренә ирекле нигездә аттестациягә һәм аттестацияне уңышлы узган очракта, аларны алуга;

з) бу озак (1 елга кадәр) ял кимендә һәр 10 ел өзлексез укыту эше. Ял бирү тәртибе һәм шартлары гамәлгә куючы тарафыннан билгеләнә;

и) Россия Федерациясә, Татарстан Республикасы законнарында, Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының муниципаль хокукый актларында билгеләнгән башка өстәмә социаль ярдәм чараларына.

5.13. Педагогик хезмәткәрләр бурычлы:

а) үтәргә әлеге устав, кагыйдәләр эчке хезмәт тәртибе учреждениесә, вазыйфаи инструкцияләр;

б) белем бирү программаларын уку планы һәм белем бирү процессы графигы нигезендә сыйфатлы һәм тулы күләмдә гамәлгә ашырырга;

в) белем бирү процессында укучыларның тормышы һәм сәламәтлегә өчен җаваплылык хисә;

- г) укучыларны физик һәм психологик көчләнүнең барлык формаларыннан яктарга;
- д) үз һөнәри осталыгыңны арттырырга, даими рәвештә тәрбия һәм уку методларын һәм алымнарын камилләштерергә;
- е) белем бирү хезмәтләренә ихтыяжны канәгатьләндерүгә ярдәм итәргә, өстәмә хезмәтләр оештыруда катнашырга;
- ж) тәрбия һәм белем бирү мәсьәләләре буенча укучыларның гаиләләре белән хезмәттәшлек итәргә;
- з) укучылар белән мөнәсәбәтләрдә һәм аралашуда педагогик этика нормаларына ия булырга, үз тәртибе, үз педагогик эшчәнлегенә дискредитацияләү һәм учреждениедә уку-тәрбия процессының укучылары белән аралашу стили белән аралашуга юл куймаска;;
- и) биләп торган вазыйфаның туры килү-килмәвен раслау максаты белән, 5 елга бер тапкыр, квалификация категорияләре булмаганда (беренче яки Югары) аттестация үтәргә.

5.14. Педагогик хезмәткәрләрнең уку йөкләнеше (педагогик эш) күләме уку планы һәм уку программалары, кадрлар белән тәмин ителеш, учреждениедә башка эш шартлары буенча сәгатьләр саныннан чыгып билгеләнә. Хезмәт хакы ставкасы өчен сәгать нормасыннан күбрәк яки азрак булган уку йөкләнеше (педагогик эш) хезмәткәрнең язма ризалыгы белән генә билгеләнә.

Уку елы башында билгеләнгән уку йөкләнеше (педагогик эш) күләме, уку планнары һәм программалары буенча сәгатьләрнең кимүе, сыйныфларның (озынайтылган көн төркемнәренен) санын кыскарту очрактарыннан тыш, уку елы дәвамында учреждение администрациясе инициативасы белән киметелә алмый.

Уку планында каралган сәгатьләр санына карап, педагогик хезмәткәрләрнең уку йөкләнеше беренче һәм икенче уку яртыеллыкларында төрле булырга мөмкин.

Яңа уку елына укучыларга һәм башка педагогик хезмәткәрләргә уку йөкләнеше билгеләнгәндә, Учреждение төп эш урыны булып тора, кагыйдә буларак, аның күләме һәм дәвамчанлыгы саклана.

Учреждениенң педагогик хезмәткәренә, аның ризалыгы белән, учреждение директоры боерыгы белән, сыйныф житәкчесенң сыйныфта укучылар белән тәрбия эшен оештыру һәм координацияләү буенча функцияләре һәм башка өстәмә функцияләр йөкләнә ала.

5.15. Учреждениегә эшчеләрне кабул итү Россия Федерациясе хезмәт законнары нормалары нигезендә башкарыла.

Хезмәткәрнең һәм учреждениеләрнең хезмәт мөнәсәбәтләре хезмәт килешүе белән җайга салына, аның шартлары хезмәт турында Россия Федерациясе законнарына каршы килмәскә тиеш.

5.16. Учреждение хезмәткәрләре хокукы.:

- а) учреждение белән идарә итүдә учреждениенң әлеге устав һәм (яки) локаль норматив актлары белән билгеләнә торган тәртиптә катнашу;

б) һөнәри намусны һәм абруен яклау.

5.17. Учреждение хезмәткәрләре квалификация характеристикалары таләпләренә туры килергә һәм әлеге Уставны үтәргә тиеш.

5.18. Учреждение хезмәткәрләренә хезмәт өчен түләү системасы федераль законнар һәм Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары һәм Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының муниципаль хокукый актлары нигезендә учреждениенә күмәк шартнамәсе, килешүләре, локаль норматив актлары белән билгеләнә.

5.19. Учреждение хезмәткәрләренә хезмәт хакын, хезмәткәрнең квалификациясенә, авырлыгына, интенсивлыгына, санына, сыйфатына һәм эш шартларына бәйле рәвештә, шулай ук компенсация түлүүләренә (компенсация характерындагы өстәмәләргә һәм өстәмәләргә) һәм стимуллаштыручы түлүүләр (кызыксындыру характерындагы өстәмә түлүүләр, премияләр һәм башка кызыксындыру түлүүләре) билгели.

5.20. Учреждение хезмәткәрләренә башка хокуклары һәм бурычлары, социаль гарантияләр һәм ташламалар Россия Федерациясе законнары, хезмәт шартнамәсе, вазыйфай инструкциялар, учреждениенә эчке хезмәт тәртібе кагыйдәләре белән билгеләнә.

6. УЧРЕЖДЕНИЕ БЕЛӘН ИДАРӘ ИТҮ ТӘРТИБЕ

6.1. Учреждение белән идарә итү Россия Федерациясе законнары нигезендә гамәлгә ашырыла, бердәм башлангыч һәм коллегияльлек принципларында төзелә.

6.2. Учреждение белән идарә итү органнарын сайлау тәртібе, аларның компетенциясе, эшчәнлекне оештыру әлеге устав һәм оешманың локаль норматив актлары белән билгеләнә.

6.3. Учреждениенә бердәнбер башкарма органы булып учреждение эшчәнлегә белән җитәкчелек итә торган директор тора.

Учреждение директоры Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының муниципаль хокукый актларында, әлеге уставта билгеләнгән тәртіптә вазыйфага билгеләнә һәм вазыйфадан азат ителә.

Учреждениенә директорын вазыйфага билгеләү һәм вазыйфадан азат итү гамәлгә куючы тарафыннан башкарыла.

Учреждение директоры белән Россия Федерациясе Хезмәт кодексы нигезендә хезмәт килешүе төзелә.

6.4. Учреждение директоры укучылар, аларның ата-аналары (законлы вәкилләре), дөүләт, җәмгыять һәм гамәлгә куючы алдында квалификация таләпләре, хезмәт килешүендә һәм әлеге Уставта каралган функциональ вазыйфалар буенча үз эшчәнлекләре нәтижәләре өчен җаваплылык тота.

6.5. Учреждение директоры һәм идарә органнары арасында вәкаләтләрне чикләү әлеге устав һәм оешманың локаль норматив актлары белән билгеләнә.

6.7. Учреждение директоры компетенциясенә, федераль законнар, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының муниципаль хокукый актлары, әлеге устав белән гамәлгә куючы һәм учреждение белән идарә итү органнары вәкаләтләренә кертелгән мәсьәләләрдән тыш, учреждение эшчәнлегенә агымдагы житәкчелек итү мәсьәләләре керә.

6.8. Учреждение Директоры:

6.8.1. Ышаныч кәгазеннән башка гамәлдә исемнән учреждениесе, шул исәптән аның мәнфәгатьләрен тәкъдим итә һәм аның исемнән алыш-бирешләр ясый;

6.8.2. Оешманың штат расписаниесен раслый;

6.8.3. Оешманың эшчәнлеген регламентлаштыручы эчке документлар, оешманың локаль норматив актлары раслый;

6.8.4. Приказлар чыгара һәм күрсәтмәләр бирә, үтәү өчен барлык учреждение хезмәткәрләре;

6.8.5. Учреждениенң мөлкәте белән билгеләнгән тәртиптә эш итә;

6.8.6. Килешүләр төзи, шул исәптән учреждение хезмәткәрләре белән хезмәт килешүләре дә;

6.8.7. Ышанычнамәләр бирә, шәхси счетлар ача;

6.8.8. Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә учреждение акчаларыннан файдалану хокукыннан файдалана;

6.8.9. Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнарында, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының муниципаль хокукый актларында, әлеге Уставта, хезмәт килешүендә каралган башка хокукларны һәм бурычларны гамәлгә ашыра.

6.9. Учреждение белән идарә итү өлкәсендә гамәлгә куючы компетенциясенә керә:

6.9.1. Учреждениенң уставын раслау, шулай ук аңа үзгәрешләр кертү;

6.9.2. Учреждениенң аерымланган бүлекчәләрен төзү һәм бетерү, аның вәкилләкләрен ачу һәм ябу турында учреждение директорының тәкъдимнән карау һәм хуплау;

6.9.3. Федераль законнар нигезендә мондый килешүләр башкару өчен гамәлгә куючының ризалыгы таләп ителгән очракларда учреждение директорының учреждение мөлкәте белән алыш-бирешләрне башкару турындагы тәкъдимнән карау һәм хуплау;

6.9.4. 1 Яңа материал-ны үзләштерү Дәрәслек, сүзлек белән эш итә белү, танып белү активлыгын үстерү уку эшчәнлеген оештыра белү. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы муниципаль хокукый актларында каралган очракларда һәм тәртиптә Учреждениегә муниципаль йөкләмәне вакытыннан алда туктату;

6.9.5. Учреждениенң үз эшчәнлегенә турында һәм үзләренә беркетелгән мөлкәтне файдалану турында хисапларын бастырып чыгару өчен массакуләм мәгълүмат чараларын билгеләү;

6.9.6. Тапшыру актларын яки бүлү балансын раслау;

6.9.7. Россия Федерациясе законнары белән жайга салынмаган өлешендә

- учреждениюгэ гражданнарны кабул итү кагыйдэләрен билгеләү;
- 6.9.8. Учреждениенә керем китерә торган аерым төрләренә чикләүләр билгеләү;
- 6.9.9. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы бюджетына, бюджет средстволары хисабына финанслана торган белем бирү эшчәнлеген урынына, түләүле белем бирү хезмәтләре күрсәтү юлы белән учреждение тарафыннан эшләнгән акчаларны тартып алу (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы редакциясендә);
- 6.9.10. Учреждениенә керем китерә торган эшчәнлеген туктатып тору, әгәр ул әлегә Уставта каралган белем бирү эшчәнлегенә зыян китерә икән, бу мәсьәлә буенча суд карарына кадәр;
- 6.9.11. Үз компетенциясе кысаларында учреждение эшчәнлеген гамәлгә ашыру буенча инструктив материалларны бастырып чыгару;
- 6.9.12. Хисапның эчтәлегенә һәм рәвешләренә карата таләпләрне, шулай ук учреждение эшчәнлегенә турында хисап бирү тәртибен билгеләү;
- 6.9.13. Учреждениенә сакланышын һәм учреждениюгә беркетелгән мөлкәтне нәтижәле файдалануны тәмин итү өлешендә эшчәнлеген контрольдә тотуны гамәлгә ашыру;
- 6.9.14. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының муниципаль хокукый актларында каралган тәртиптә муниципаль хезмәтләр күрсәтүне (эшләр башкаруны) контрольдә тоту буенча чаралар үткөрү;
- 6.9.15. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының муниципаль хокукый актларында каралган тәртиптә Учреждениюгә карата муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру;
- 6.9.16. Учреждениенә биналарын һәм корылмаларын карап тотуны тәмин итү, аның янәшәсендәге территорияне төзекләндерү, учреждение объектларын реконструкцияләүне, капитал ремонтлауны координацияләү, аның матди базасын үстерүне контрольдә тоту;
- 6.9.17. Мәгариф өлкәсендә максатчан район программаларын гамәлгә ашыру буенча Учреждение эшчәнлеген координацияләү;
- 6.9.18. Укучыларның ата-аналары (законлы вәкилләр) ризалыгы белән учреждениенә эшчәнлеген туктатылган очракта, шулай ук оешманың лицензиясе гамәлдән чыгарылган очракта, тиешле тибындагы Башка белем бирү учреждениеләренә күчәрүне тәмин итү;
- 6.9.19. Учреждениюгә беркетелгән муниципаль мөлкәтне арендау шартнамәсе проекты, учреждение объектларын билгеләү, реконструкцияләү, модернизацияләү яки бетерү турындагы карарларның нәтижәләрен эксперт бәяләве әзерләү;
- 6.9.20. Учреждениенә педагогик кадрлар белән тәмин итүдә ярдәм күрсәтү;
- 6.9.21. «Россия Федерациясендә мәгариф турында» 2012 елның 29 декабрдәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда, башка федераль законнарда, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарлары һәм боерыкларында, федераль башкарма хакимият органнарының норматив хокукый актларында,

«Мәгариф турында» Татарстан Республикасы Законьнда, Татарстан Республикасының башка законнарьнда, Татарстан Республикасы Хөкүмәте, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары карарларында һәм күрсәтмәләрендә каралган башка вәкаләтләргә гамәлгә ашыру, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының муниципаль хокукый актлары, әлеге устав белән.

6.10. Учреждение белән идарә итүнең коллегияль органнары булып учреждение хезмәткәрләренең гомуми жыелышы һәм педагогик совет тора.

6.11. Хезмәткәрләренең гомуми жыелышы-учреждениенең барлык хезмәткәрләрен, шул исәптән берләштерүчеләргә берләштерә торган коллегияль идарә органы:

* Устав проектын яңа редакциядә, учреждение уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр проектын эшли һәм кабул итә;

* эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләрен, белем бирү мөнәсәбәтләрендә катнашучыларның хезмәт һәм социаль хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен регламентлаучы башка локаль норматив актларны эшли һәм кабул итә.

Гомуми жыелышның вәкаләтләргә вакыты-белем бирү оешмасы эшчәнлегә чорына.

Учреждение хезмәткәрләренең гомуми жыелышы үз составынан рәисне һәм секретарен сайлый. Учреждение хезмәткәрләренең гомуми жыелышлары беркетмәләргә рәис һәм сәркатип кул куя.

Учреждение хезмәткәрләренең гомуми жыелышы Рәисе тарафыннан кирәк булган саен чакырыла. Учреждение хезмәткәрләренең чираттан тыш гомуми жыелышлары аның составының өчтән бер өлеше таләбе буенча үткәрелә.

Учреждение хезмәткәрләренең гомуми жыелышы карары, әгәр аның утырышында аның составының өчтән ике өлешеннән дә ким булмаган өлеше булса һәм карар өчен катнашкан кешеләргә яртысыннан артыгы тавыш бирсә, хокукы дип санала. Тавышларның тигез саны булганда учреждение хезмәткәрләренең гомуми жыелышы Рәисе тавышы хәлиткеч булып тора.

Тавыш бирү процедурасы учреждение хезмәткәрләренең гомуми жыелышы тарафыннан билгеләнә. Учреждение хезмәткәрләренең гомуми жыелышы карарлары учреждение директоры боерыклары белән тормышка ашырыла.

6.12. Педагогик совет - учреждениенең барлык педагогик хезмәткәрләрен, шул исәптән берләштерүче коллегияль идарә органы:

* учреждениене үстерү программасын эшли;

* мәгариф мөнәсәбәтләрендә катнашучыларның академик хокукларын, ирегән һәм бурычларын регламентлый торган учреждениенең локаль актларын карый һәм кабул итә;

* кабул итә еллык эш планы учреждениесә һәм уку планы;

* учреждениенең төп белем бирү программаларын эшли;

федераль дәүләт белем бирү стандартларына туры килә торган белем бирү программалары эчтәлегенә төрле вариантларын сайлай һәм сайлай, дәүләт аккредитациясенә ия булган башлангыч гомуми, төп гомуми, урта гомуми

белем бирү программаларын, шулай ук белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешмалар тарафыннан башлангыч гомуми, төп гомуми, урта гомуми белем бирү программаларын, шулай ук уку әсбапларын кулланырга тәкъдим ителгән дәрәслекләрнең федераль исемлеге нигезендә дәрәслекләр исемлеген билгели., әлеге белем бирү программаларын гамәлгә ашырганда мондый оешмалар тарафыннан кулланырга рәхсәт ителгән;

* педагогик хезмәткәрләрнең квалификациясен күтәрүгә, аларның белем бирү процессы һәм белем бирү технологияләре методикаларын, шул исәптән дистанцион белем бирү технологияләрен куллану һәм камилләштерү буенча ижади башлангычларын үстерүгә һәм камилләштерүгә ярдәм итә;

* укучыларның өлгерешенә ағымдагы контроль һәм арадаш аттестация формасы, вакыт-вакыт һәм тәртибе турында Карар кабул итә;

* үз-үзенә тикшерү формасы, вакыт-вакыт һәм тәртибе, белем бирү сыйфатын бәяләүнең эчке системасы эшләвен тәмин итү турында Карар кабул итә;

* укучыларны йомгаклау аттестациясенә кертү, укучыларны икенче сыйныфка күчерү, шартлы рәвештә икенче сыйныфка күчерү, учреждениедән чыгару, шулай ук ата-аналар (законлы вәкилләр) белән килешенеп, шул ук сыйныфта кабат укуту, адаптацияләнгән белем бирү программалары буенча укуга яки индивидуаль уку планы буенча укуга күчерү турында Карар кабул итә;

• укучыны учреждениедән закон һәм әлеге Уставта каралган очракларда төшереп калдыру турында Карар кабул итә;

* укучыларны бүләкләү турында Карар кабул итә;

* педагогик вазыйфаларны биләүгә конкурс игълан итү һәм аның шартларын раслау турында Карар кабул итәргә мөмкин;

• учреждение белән идарә итүне камилләштерү буенча, шулай ук аларның хокукларына һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылышлы локаль норматив актлар кабул иткәндә, әлеге берләшмәләрнең мотивлаштырылган тәкъдимнәрен карау юлы белән учреждениедә гамәлгә ашырыла торган һәм Россия Федерациясе законнары белән тыелмаган балигъ булмаган балаларның ата-аналары (законлы вәкилләре) ижтимагый берләшмәләре эшчәнлегенә булышлык күрсәтә.

Педагогик советның вәкаләтләре вакыты-белем бирү оешмасы эшчәнлегенә чорына.

Педагогик совет үз составыннан рәисне һәм секретарен сайлай. Педагогик советларның беркетмәләренә рәис һәм сәркатип кул куя.

Учреждениенң педагогик советы рәис итеп елына кимендә дүрт тапкыр сайлана. Педагогик советның чираттан тыш утырышлары аның составының өчтән бер өлеше таләбе буенча үткәрелә.

Педагогик совет карары, әгәр аның утырышында аның составының өчтән ике өлешеннән дә ким булмаган өлеше катнашса һәм әлеге карар өчен катнашучыларның яртысыннан артыгы тавыш бирсә, хокуклы дип санала. Тавышларның тигез саны булганда учреждение педагогик советы рәисе

тавышы хәлиткеч булып тора. Тавыш бирү процедурасы учреждениенен педагогик советы тарафыннан билгеләнә. Педагогик совет карарлары учреждение директоры боерыклары белән тормышка ашырыла.

Педагогик совет эшчәнлеге педагогик совет турындагы нигезләмә белән регламентлана, ул әлеге уставка һәм законнарга каршы килә алмый.

6.13. Учреждениедә төрле һөнәри-педагогик берләшмәләр оештырыла ала: методик совет, методик берләшмәләр һ. б.

6.13.1. Һөнәри-педагогик берләшмәләр булдыру максаты:

а) педагогик хезмәткәрләргә методик ярдәм күрсәтү;

б) педагогик һәм укучылар коллективларының фәнни-методик, тикшеренү һәм тәҗрибә-эксперименталь эшчәнлеген оештыру;

в) мәгърифәтчелек-педагогик эшчәнлек;

г) методик һәм уку материалларына, педагогларның эш сыйфатына экспертиза;

д) имтихан материалларын, уку программаларын һәм уку елына календарь-тематик планлаштыруны карау һәм тикшерү.

6.14. Учреждениедә укучылар үзидарәсе органнары һәм укучылар оешмалары ирекле рәвештә оештырыла ала. Учреждение укучылар оешмалары вәкилләренә кирәкле мәгълүмат бирә һәм укучыларның мәнфәгатьләренә кагылышлы мәсьәләләр буенча фикер алышканда идарә органнары утырышларында катнашырга рөхсәт итә.

6.15. Учреждениедә укучылар, ата-аналар (законлы вәкилләр) инициативасы белән балигъ булмаган балаларның ата-аналары һәм ата-аналар киңәшләре төзелә ала.

Укучылар һәм ата-аналар Советын булдыруның максаты-белем бирү оешмасы белән идарә итү мәсьәләләре буенча укучыларның һәм ата-аналарның фикерен исәпкә алу, белем бирү оешмасы тарафыннан укучылар һәм ата-аналарның хокукларына һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылышлы локаль норматив актлар кабул иткәндә.

Фикерне исәпкә алу тәртибе әлеге устав белән билгеләнә.

7. УЧРЕЖДЕНИЕНЕҢ ФИНАНС ҺӘМ ХУҖАЛЫК ЭШЧӘНЛЕГЕ СТРУКТУРАСЫ

7.1. Учреждение мөлкәте аңа Россия Федерациясе Граждан кодексы нигезендә, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының муниципаль хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә оператив идарә хокукында беркетелә.

7.2. Мөлкәтне аеруча кыйммәтле күчемсез мөлкәт категориясенә кертү турындагы карар әлеге мөлкәтне Учреждениегә беркетү турында Карар кабул итү белән бер үк вакытта кабул ителә.

7.3. Учреждениенен устав бурычларын үтәү өчен кирәкле жир кишәрлеге аңа

даими (сроксыз) файдалану хокукында бирелә.

7.4. Учреждение үзенә беркетелгән мөлкәткә карата Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының муниципаль хокукый актлары белән билгеләнгән чикләрдә алардан файдалану һәм алар белән эш итү хокукларын гамәлгә ашыра.

7.5. Аңа беркетелгән мөлкәткә карата Учреждение бурычлы:

7.5.1. Милекне максатчан билгеләнеше буенча нәтижәле файдаланырга;

7.5.2. Мөлкәтнең сакланышын тәмин итү, аның зыян китерерлек гамәлләр кылмау, милекне техник яктан төзек һәм эксплуатация өчен яраклы хәлдә тоту, эксплуатация процессында норматив тузуны исәпкә алып, оператив идарәнең тулы срогына тоту, шулай ук учреждениегә беркетелгән территорияне төзекләндерү, яшелләндерү һәм жыештыру;

7.5.3. Учреждениегә беркетелгән мөлкәтне капитал һәм агымдагы ремонтлауны гамәлгә ашыру.

7.6. Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән очракларда милекче милекченең боеру документы белән рәсмиләштерелә торган мөлкәтне тартып алу турында Карар кабул итә.

7.7. Учреждение жир кишәрлегенә документларны мөстәкыйль рәвештә рәсмиләштерә һәм алардан файдалану өчен түләүләрне кертә, милекче биргән күчемсез мөлкәткә оператив идарә итү хокукын дәүләт теркәвенә ала.

7.8. Учреждение гамәлгә куючы ризалыгыннан башка әлеге мөлкәтне, шулай ук теләсә кайсы күчемсез мөлкәтне гамәлгә куючы тарафыннан бүлеп бирелгән акчалар хисабына милекче яки учреждение тарафыннан үзләренә беркетелгән күчемсез мөлкәт һәм аеруча кыйммәтле күчемсез мөлкәт белән эш итәргә хокуклы түгел.

7.9. Учреждениегә беркетелгән яки гамәлгә куючы тарафыннан әлеге мөлкәтне сатып алуга бүлеп бирелгән акчалар хисабына алынган, шулай ук учреждениенә аеруча кыйммәтле күчемсез мөлкәтне билгеләнгән тәртиптә аерым исәпкә алынырга тиеш.

7.10. Контрактлар һәм башка гражданлык-хокукый килешүләр төзү учреждение тарафыннан үз исеменнән гамәлгә ашырыла.

Товарлар китерүгә, эшләр башкаруга һәм хезмәтләр күрсәтүгә заказларны урнаштыру учреждение тарафыннан муниципаль ихтыяжлар өчен заказлар урнаштыру өчен билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

7.11. Учреждение кыйммәтле кәгазьләр белән алыш-бирешләр ясарга һәм акча средстволарын кредит оешмаларында депозитларда урнаштырырга хокуклы түгел.

7.12. Учреждениенә мөлкәтне формалаштыру чыганакалары булып акчалата һәм башка рәвешләрдә тора:

а) гамәлгә куючы биремнәре нигезендә гамәлгә Куючыдан алына торган субсидияләр;

б) ирекле милек, акчалата взнослар һәм иганәләр;

в) эш, хезмәтләр күрсәтүдән керткән табыш;

г) Россия Федерациясе законнары белән тыелмаган башка чыганакалар.

- 7.13. Учреждениенең керемнәре, әгәр Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, ул булдырылган максатларга ирешү өчен, аның мөстәкыйль карамагына керә һәм алар тарафыннан кулланыла.
- 7.14. Учреждение ел саен үз эшчәнлегенә һәм аңа беркетелгән мөлкәтне Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә гамәлгә куючы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә массакуләм мәгълүмат чараларында куллану турында хисаплар бастыра.
- 7.15. Учреждениене финанслау гамәлгә куючы тарафыннан Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының муниципаль хокукый актлары нигезендә билгеләнгән муниципаль бирем, Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының муниципаль хокукый актлары нигезендә билгеләнгән бер укучыга исәпләнгән нормативлар нигезендә гамәлгә ашырыла.
- 7.16. Учреждение учреждениене карап тотуга һәм аларга үз функцияләрен гамәлгә ашыруга юнәлдерелә торган бюджет акчаларын рациональ һәм экономияле тотуны оештыра, шулай ук бюджет һәм бюджеттан тыш чыганақлардан алынган акчаларны максатчан куллануны тәмин итә.
- 7.16. Учреждение учреждениене карап тотуга һәм аларга үз функцияләрен гамәлгә ашыруга юнәлдерелә торган бюджет акчаларын рациональ һәм экономияле тотуны оештыра, шулай ук бюджет һәм бюджеттан тыш чыганақлардан алынган акчаларны максатчан куллануны тәмин итә.
- 7.17. Хезмәткә түләү системасы, өстәмәләр һәм өстәмәләр, табель исәбен премияләү һәм алып бару тәртибе гамәлдәге Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының муниципаль хокукый актлары, учреждениенең локаль норматив актлары нигезендә учреждениедә билгеләнә һәм алып барыла.
- 7.18. Учреждение тарафыннан өстәмә акчалар жәлеп итү нормативларны һәм (яки) аны Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы бюджетыннан финанслау күләмнәренең кимүенә китерми.
- 7.19. Учреждениеесе:
- 7.19.1. Учреждение эшчәнлегенә белән идарә итү структурасын һәм штат расписаниесен билгели;
- 7.19.2. Хезмәткәрләрне сайлап алу, эшкә кабул итү, вазыйфаи бурычларны бүлүнә гамәлгә ашыра, хезмәткәрләрнең квалификациясе дәрәжәсе өчен жаваплылык тотат;
- 7.19.3. Хезмәткәрләрнең хезмәт хакын, аларның квалификациясенә, авырлығына, санына, сыйфатына һәм эш шартларына бәйле рәвештә, шулай ук компенсация түләүләре (компенсация характерындагы өстәмәләр һәм өстәмәләр) һәм стимуллаштыручы түләүләр (кызыксындыру характерындагы өстәмә түләүләр, премияләр һәм башка кызыксындыру түләүләре) билгели.
- 7.20. Учреждение түбәндәге документларның ачыклығын һәм үтемләгән тәмин итә:

- а) әлеге устав, шул исәптән аңа кертелгән үзгәрешләр;
- б) учреждениене дәүләт теркәвенә алу турында таныклыклар;
- в) лицензия;
- г) дәүләт аккредитациясе турында таныклыклар;
- д) учреждениене төзү турында карарлар;
- е) учреждение житәкчесен билгеләү турында карарлар;
- ж) оешманың финанс-хужалык эшчәнлегенә планы;
- з) учреждениенең еллык бухгалтер хисабы;
- и) оешманың еллык бухгалтерлык хисаплылыгының дәрәжәсенең турында аудитор бәяләмәсе.

8. УЧРЕЖДЕНИЕНЕ ҮЗГӘРТЕП КОРУ ҺӘМ БЕТЕРҮ

8.1. Учреждение Россия Федерациясе Граждан кодексы һәм башка федераль законнар белән каралган очракларда һәм тәртиптә үзгәртелгән мөмкин.

8.2. Учреждениене үзгәртеп кору, бетерү турындагы карар гамәлгә куючы тарафыннан Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының муниципаль хокукый актлары нигезендә кабул ителә.

Әгәр дә бу белем алуга конституцион хокукларның бозылуына китермәсә, Учреждение үзгәртеп корылырга мөмкин.

8.3. Россия Федерациясе законнарында каралган очракларда учреждениене үзгәртеп кору һәм бетерү суд карары буенча гамәлгә ашырылырга мөмкин.

8.4. Учреждениене үзгәртеп корганда, филиалны мөстәкыйль юридик затка үзгәртеп корганда, белем бирү учреждениесе булмаган юридик затны мәгариф учреждениесенә кушу, автоном мәгариф учреждениесен төзегәндә, гамәлдәгә дәүләт яки муниципаль белем бирү учреждениесе тибен үзгәртү юлы белән оешма аның уставында мондый белем бирү учреждениесенә бирелгән лицензия һәм дәүләт аккредитациясе турында таныклык нигезендә эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашырырга хокукы., әлеге лицензияләрнең гамәлдә булу срогы тәмамланганчыга кадәр. Учреждениене үзгәртеп корганда, бер яки берничә белем бирү учреждениесен аңа кушу рәвешендә лицензия һәм үзгәртеп корылган мәгариф учреждениесен дәүләт аккредитациясе турында таныклык, лицензия гамәлдә булу срогы тәмамланганчы, Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә яңадан рәсмиләштерелә.

8.5. Учреждение 30 көннән дә соңга калмыйча үзгәртеп кору турында Карар кабул ителгәннән соң, бу хакта язма рәвештә барлык танылган кредиторлар.

8.6. Бер юридик заттан яисә яңа барлыкка килгән юридик затка (кушылу, үзгәртеп кору) хокукларын һәм бурычларын тапшыру акты белән рәсмиләштерелә.

8.7. Бүленгәндә һәм бүлгәндә учреждение төзелә бүленеш балансы.

8.8. Тапшыру акты һәм учреждениенең бүленеш балансы гамәлгә куючы тарафыннан раслана һәм милекче тарафыннан килештерелә.

8.9. Тапшыру актына һәм бүлү балансына кушымта итеп бирелә:

- а) үзгәртеп коруны үткөрү датасына төп чараларның һәм товар-матди кыйммәтләрнең инвентарьлау Исемлеге;
 - б) дебитор һәм кредитор бурычларын киңәйтү;
 - в) эшләр тапшыру, шул исәптән хезмәт хақы һәм шәхси состав турында мәгълүматлар;
 - г) исәп-хисап счёты ябылу турында банкның кушылуы, бүленүе, кушылуы турында белешмә.
- 9.10. Учреждение директоры Юридик затларның бердәм дәүләт реестрына кертү турындагы таныклыкны алганнан соң өч көн эчендә учреждениене үзгәртеп кору турында таныклыкны гамәлгә куючы һәм милекчегә тапшыра.
- 9.11. Үз эшчәнлеген туктаткан учреждение матбугатын һәм штампларын үзгәртеп корганда гамәлгә куючыга тапшырыла.
- 9.12. Учреждениене бетергәндә ликвидация комиссиясе кредиторларны ачыклау һәм дебитор бурычларын алу буенча чаралар күрә, шулай ук кредиторларга учреждениене бетерү турында язмача хәбәр итә.
- 9.13. Ликвидация турында хәбәр басылып чыккан көннән соң ике ай вакыт узгач, ликвидация комиссиясе ликвидация балансын тәшкил итә, ул ликвидацияләнгән торган учреждениенең мөлкәте составы, кредиторлар тарафыннан куелган таләпләр исемлеге, шулай ук аларны карау нәтижәләре турында белешмәләр үз эченә ала.
- 9.14. Учреждениенең арадаш ликвидация балансы ликвидация комиссиясе тарафыннан төзелә һәм гамәлгә куючы тарафыннан раслана һәм милекче белән килештерелергә тиеш.
- 9.15. Кредиторлар белән исәп-хисаплар тәмамланганнан соң, ликвидация комиссиясе учреждениенең ликвидацион балансын тәшкил итә һәм аны гамәлгә куючыга раслауга тапшыра.
- 9.16. Оешманың ликвидацион балансы милекче белән килештерелергә тиеш.
- 9.17. Расланган ликвидация балансы юридик затларны дәүләт теркәвенә алуны гамәлгә ашыручы тиешле органга жибәрелергә тиеш.
- 9.18. Оешманың ликвидация комиссиясе рәисе юридик затларның бердәм дәүләт реестрына язылу турындагы таныклыкны алганнан соң өч көн эчендә аның милекчесенә тапшыра.
- 9.19. Бетергәндә учреждениесе матбугат һәм штампы учреждениесе тапшырыла гамәлгә куючыга белән бергә ликвидацион балансом.
- 9.20. Учреждениенең кредиторларның таләпләрен канәгатьләндергәннән соң калган мөлкәте, шулай ук федераль законнар нигезендә учреждениенең йөкләмәләре буенча түләттерү мөмкин булмаган мөлкәт учреждениене гамәлгә куючыга ликвидация комиссиясе тарафыннан тапшырыла.
- 9.21. Учреждениене бетерү учреждение хезмәт күрсәтә торган торак пунктларда яшәүчеләрнең ризалыгы белән генә рөхсәт ителә.
- 9.22. Учреждениене бетергәндә яки үзгәртеп корганда, шулай ук лицензияне юкка чыгарган очракта, гамәлгә куючы башка гомуми белем бирү учреждениеләренә укучыларны ата-аналары (законлы вәкилләр) белән килешенеп, күчүргән өчен җаваплылыкны үз өстенә ала.

9.23. Учреждениене бетергәндә яки үзгәртеп корганда эштән азат ителгән хезмәткәрләргә Россия Федерациясенең хезмәт турындагы законнары нигезендә аларның хокукларын һәм мәнфәгатьләрен үтәү гарантияләнә.

10. УЧРЕЖДЕНИЕ УСТАВЫН ЭШЛӨҮ ҺӘМ КАБУЛ ИТҮ, АҢА ҮЗГӘРЕШЛӘР ҺӘМ ӨСТӘМӘЛӘР КЕРТҮ ТӘРТИБЕ

10.1. Учреждениенең Уставы яңа редакциядә, үзгәрешләр һәм (яки) уставка өстәмәләр учреждение тарафыннан эшләнә, устав гамәлгә куючы тарафыннан раслана.

10.2. Учреждениенең уставы юридик затларны Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәвенә алуны гамәлгә ашыручы орган тарафыннан теркәлә.

11. ЛОКАЛЬ АКТЛАР УЧРЕЖДЕНИЕСЕ

11.1. Учреждение үзенең компетенциясе чикләрендә, әлеге Уставта билгеләнгән тәртиптә, белем бирү мөнәсәбәтләрен жайга сала торган нормаларны үз эченә алган локаль норматив актларны кабул итә.

11.2. Учреждение эшчәнлеген регламентлаучы түбәндәге локаль актларны кабул итәргә хокуклы:

- а) нигезләмәләр;
- б) боерыклар;
- в) кагыйдәләр;
- г) инструкция;
- д) килешүләр.
- е) карарлар.

11.3. Учреждениенең локаль норматив актлары, коллектив идарә органнарының (Гомуми жылыш, педагогик совет) карарларын исәпкә алып, учреждение директоры боерыгы белән аларның компетенцияләре өлешендә раслана.

Директор компетенцияләре өлешендә-директор мөстәкыйль рәвештә локаль актларны кабул итә.

11.4. Укучылар һәм учреждение хезмәткәрләре хокукларына кагылышлы локаль норматив актларны кабул иткәндә, укучылар, ата-аналар советларының фикере, шулай ук хезмәт законнары, учреждение хезмәткәрләренең вәкиллекле органнары тарафыннан каралган тәртиптә һәм очрактарда (мондый вәкиллекле органнар булганда) исәпкә алына.

11.5. Коллектив килешүдә, килешүләрдә хезмәт хокукы нормаларын үз эченә алган локаль норматив актларны кабул итү, учреждение хезмәткәрләренең вәкиллекле органы белән килештерү каралырга мөмкин.

11.6. Учреждение директоры карар кабул итәр алдыннан укучыларның, ата – аналарның (законлы вәкилләрнең) балигы булмаган балаларның һәм учреждение хезмәткәрләренең хокукларына һәм законлы мәнфәгатьләренә

кагылышлы локаль норматив акт проектын һәм аның буенча укучылар советына, ата-аналар советына, шулай ук хезмэт законнары белән каралган тәртиптә һәм очракларда-учреждениенең барлык яки күпчелек хезмәткәрләренең мәнфәгатьләрен яклаучы беренчел профсоюз оешмасының сайлау органына жиһәрә.

11.7. Укучылар Советы, ата-аналар советы, башлангыч профсоюз оешмасының сайлау органы күрсәтелгән локаль норматив акт проекты алганнан соң биш эш көненнән дә соңга калмыйча учреждение директорына проект буенча язмага фикер жиһәрә.

11.8. Укучылар советының, ата-аналар советының, башлангыч профсоюз оешмасының сайлау органының дәлилленгән фикере локаль норматив акт проекты белән килешмәсә яисә аны камилләштерү буенча тәкъдимнәр булмаса, учреждение директоры аның белән килешергә мөмкин яисә, мотивлаштырылган фикер алганнан соң, өч көн эчендә укучылар Советы, ата-аналар советы, башлангыч профсоюз оешмасының сайлау органы белән үзара кабул ителә торган карарга ирешү максатларында өстәмә консультациялар үткәргә бурычлы.

11.9. Ризалыкка ирешмәгән очракта барлыкка килгән аңлашылмаучанлыklar беркетмә белән рәсмиләштерелә, шуннан соң учреждение директоры бер үк вакытта локаль норматив актны кабул итәргә хокуклы.

11.10. Беренчел профсоюз оешмасының сайлау органы белән ризалык бирелмәгән локаль норматив акт аларга тиешле дәүләт хезмәт инспекциясенә яисә судка шикаять бирелергә мөмкин. Беренчел профсоюз оешмасының сайлау органы шулай ук хезмәт кодексында билгеләнгән тәртиптә күмәк хезмәт бәхәсе процедурасын башларга хокуклы.

11.11. Учреждение Россия Федерациясе законнары нигезендә эш башкару алып баруны һәм архивларның сакланышын тәмин итә.

11.12. Учреждениенең эшчәнлеген туктатканда даими сакланырга тиешле документлар учреждениенең теркәлү урыны буенча архивка тапшырыла.